

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkICT
-toiminto

Avoimen tiedon ohjelma koko Suomelle

Anne Kauhanen-Simanainen

21.5.2013

Hallitusohjelman kärkihanke

- ”Julkisen tiedon hyödyntämistä edistetään avaamalla julkisin varoin tuotettuja tietovarantoja kansalaisten ja yritysten käyttöön. Näin avataan markkinoita uusille palveluille ja liiketoimintamahdollisuuksille.”
- (Hallitusohjelman strateginen toimeenpanosuunnitelma: Strateginen painopistealue II: Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen)

Data on avointa, kun se on uudelleenkäytettävissä

1. laillisesti

- Data on avoimesti lisensoitu eli sen käyttöä ei rajoiteta käyttäjäryhmän tai käyttötarkoituksen mukaan.

2. teknisesti

- Riittävän rakenteellisessa muodossa (koneluettava) ja avoimessa tiedostoformaattissa oleva data on ladattavissa ilman rekisteröitymistä.

3. maksutta

- Datan käytöstä ei peritä maksua.

(Lähde: Avoimen datan foorumi)

Avoin tieto elvyttää yhteiskuntaa

Kansantaloudelliset hyödyt

- Palvelujen raaka-ainetta, lisää tuotekehityksen ja uuden liiketoiminnan mahdollisuuksia, sitä kautta uusia työpaikkoja ja innovatiivisia palveluja

Yhteiskunnan läpinäkyvyys ja demokratia

- Lisää viranomaistoiminnan läpinäkyvyyttä
- Kansalaisvaikuttamisen ja tiedonsaannin uusia mahdollisuuksia

Hallinnon sisäinen tehokkuus

- Parantaa hallinnon sisäistä tehokkuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä tietovarantojen näkyvyyttä. Luovutaan päällekkäisestä tietojen keruusta ja tuotannosta

Aineistoja koulutuksen ja tutkimuksen käyttöön

Julkishallinnon tietovarantojen avaamisen linjauksia

- Valtioneuvoston periaatepäätös 3.3.2011
- Hallitusohjelma
- Julkisin varoin tuotettujen tietovarantojen avaaminen kansalaisten ja yritysten käyttöön hallitusohjelman strategisen toimeenpanosuunnitelman kärkihankkeena, VN periaatepäätös 5.10.2011, vastuuministeriöt VM, TEM, LVM, OKM
- Tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt –raportin ehdotukset 2012 (VM 2/2012)
- EU:n avoimen datan strategia
- PSI direktiivi ja Inspire-direktiivi
- Open Government Partnership, avoimen hallinnon hanke
- Julkisen hallinnon ICT –strategia
- Kehysvalmistelu 2013-2016 ja 2014-2017
- ICT2015
- Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan visio 2030

- Taustalla myös
 - Open Data ja Linked Open Data – globaali kehitys
 - Big Data, julkishallinto katalysaattorina

Missä Suomessa mennään?

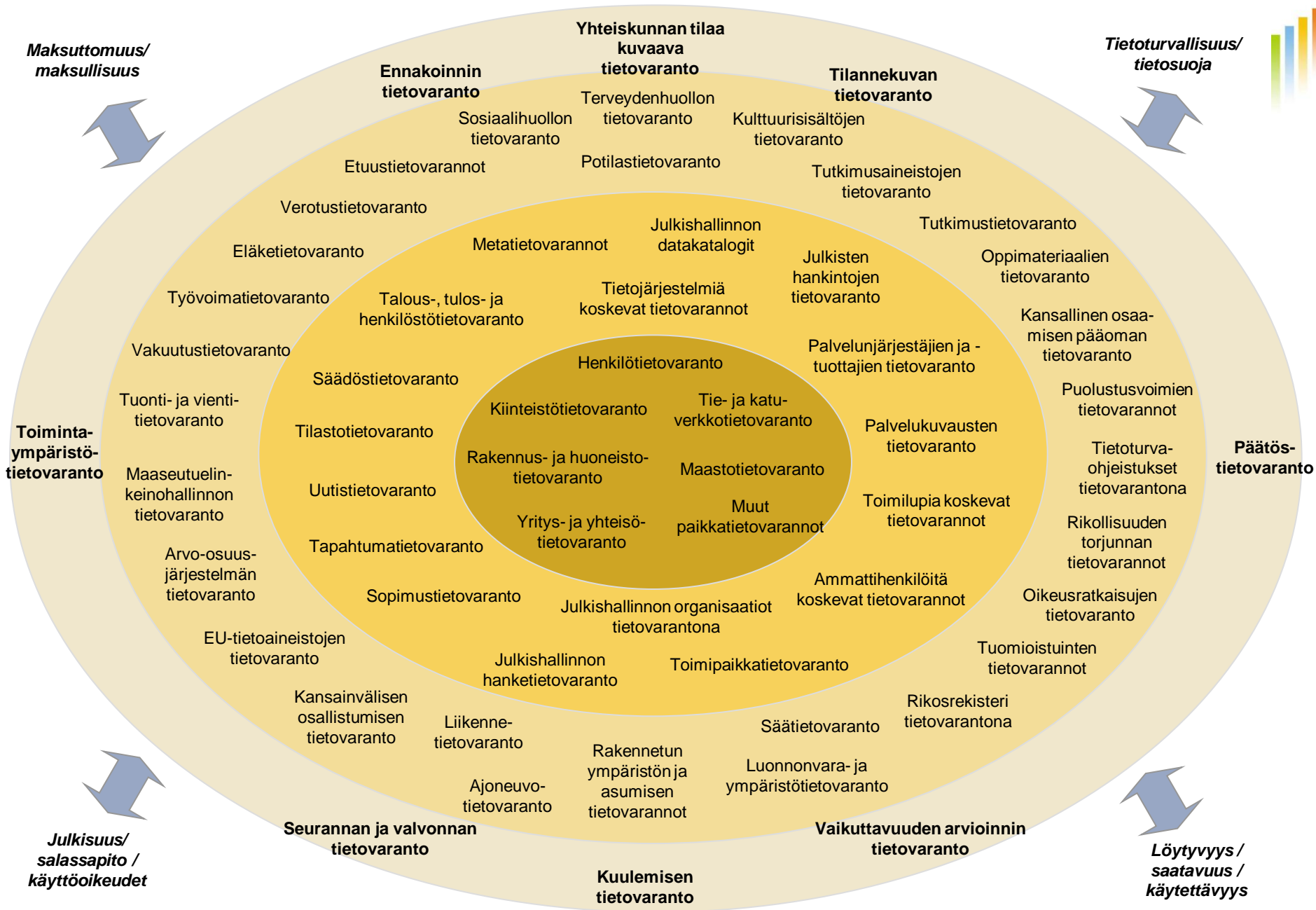

- Julkishallinnon tietopolitiikka on linjattu, systemaattinen eteneminen.
- Datan avaamisen edelläkävijöitä: Helsinki Region Infoshare HRI, geoportaalit, ympäristöhallinto, Digitraffic, data.suomi.fi, kirjastot...
- Esimerkkejä avauksista: ympäristöhallinnon tietovarannot v. 2008, maastotiedot 1.5.2012, Tilastokeskuksen aineistoja 2012, Ilmatieteen laitoksen data 2013 -, Verohallinto 2012, Metla 2012, Museovirasto 2012, Tampere....
- Tietovarantojen kehittämisohjelmia: esim. OKM:n Tutkimuksen tietoaineistot -hanke, Sosiaali- ja terveysalan yhteenliittymän tietovarantojen kehittämisohjelma
- Avattujen tietoaineistojen käyttäjämäärät kasvaneet huomattavasti. Esim. maastotietojen avaaminen toukokuussa 2012 lisäsi maastotietojen kysyntää huomattavasti. Aineistoja hankittiin viime vuonna monikymmenkertaisesti aiempaan verrattuna. Miljoonan ladatun tiedoston raja rikottiin tammikuussa 2013.
- Kehysvalmistelu 2013-2017: maksuttomuus julkishallinnon sisällä v. 2013 alusta koskien TH-laissa mainittuja tietojärjestelmiä (VTJ, KTJ, YTJ).
- Aktiivinen kehittäjäyhteisö ja osaavia yrityksiä.
- Merkittävää tutkimustyötä, esim. Aalto-yliopiston Linked Data Finland -hanke, useita julkisen sektorin organisaatioita mukana.
- Kehyspäättös 2014-2017: Tietovarantojen avaamista jatketaan.

Suurimpia haasteita

- **Toiminta- ja tietokulttuurin muutos**
- **Kokonaistaloudellinen kehittäminen**
- **Tietoprosessit**
- **Avoimet ratkaisut**
- **Rakenteet**
- **Tieto-osaaminen**
- **Tietovarantojen erilaisuus**

Julkishallinnon tietovarantojen avaaminen

Tietoja, joissa on
lainsäädäntöön
perustuvia käyttö-
rajoituksia

Salassa
pidettävät

?

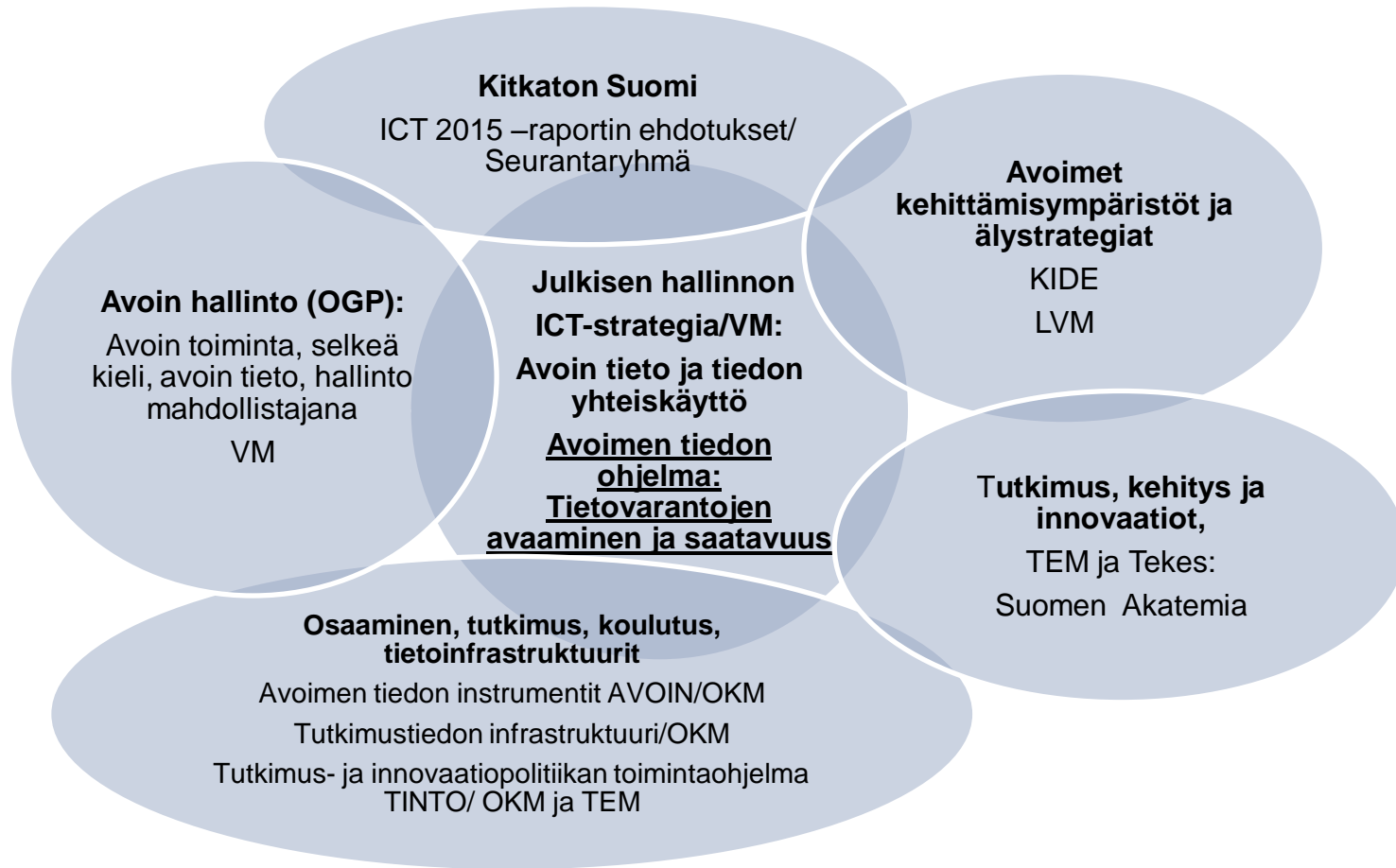
Avattavissa
olevat julkiset
tietovarannot

Tietoja, joissa ei ole
lainsäädäntöön
perustuvia
käyttörajoituksia

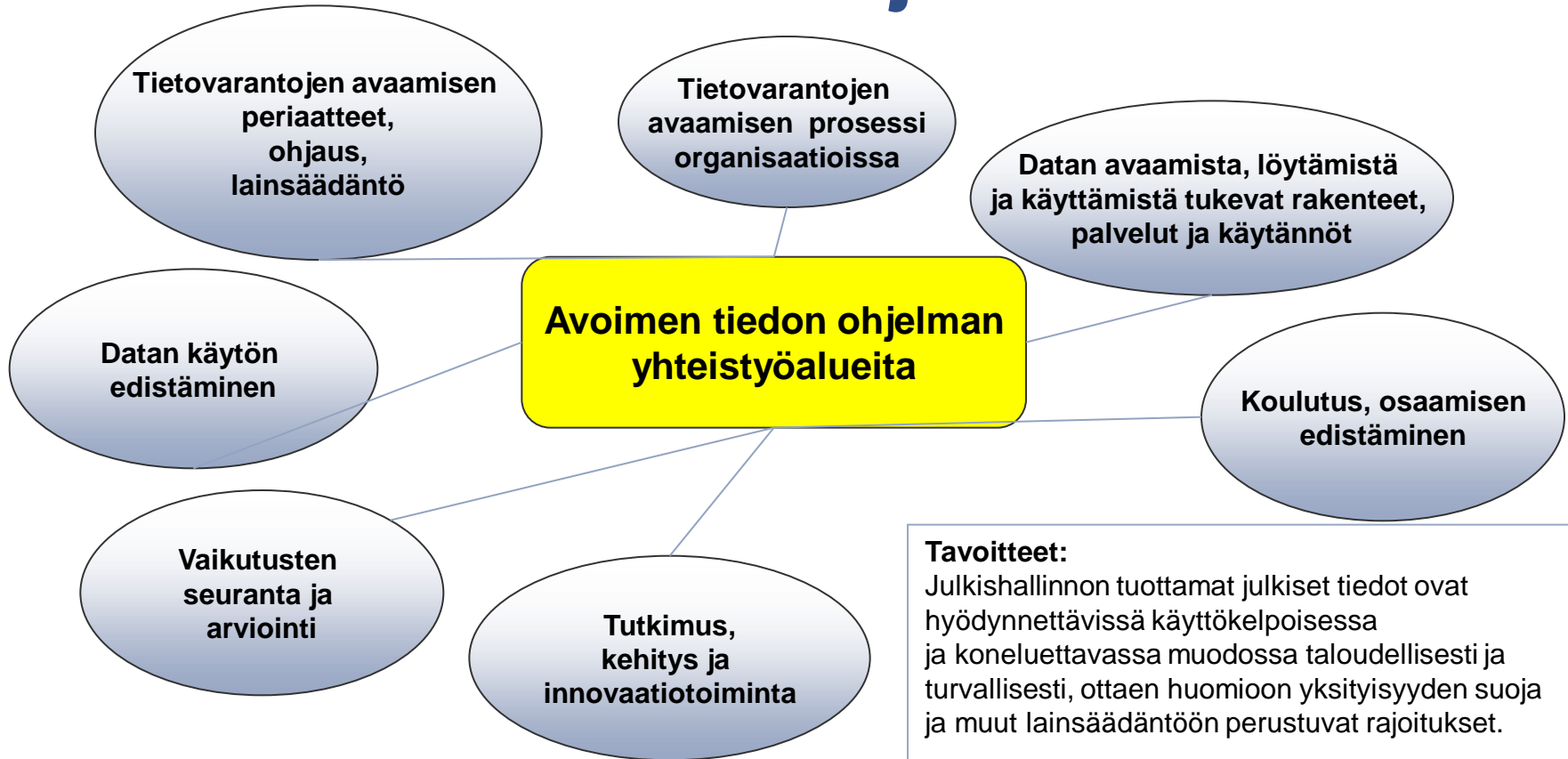
Avoin data
-koneluettavissa
-uudelleen käytettävissä

Avoin
yhdistetty
data

Avointa tietoa edistäviä kansallisia ohjelmia ja hankkeita

Avoimen tiedon ohjelma 2013-2015

Tehtävä: koordinoidaan ja vauhditetaan julkisen hallinnon tiedon avaamiseen ja käytön lisäämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Tavoitteet:

Julkishallinnon tuottamat julkiset tiedot ovat hyödynnettävissä käyttökelpoisessa ja koneluettavassa muodossa taloudellisesti ja turvallisesti, ottaen huomioon yksityisyyden suoja ja muut lainsäädäntöön perustuvat rajoitukset.

Keskeisimmät julkisen hallinnon tietovarannot ovat avoimesti saatavilla verkossa ja niitä käytetään laajasti ja monipuolisesti.

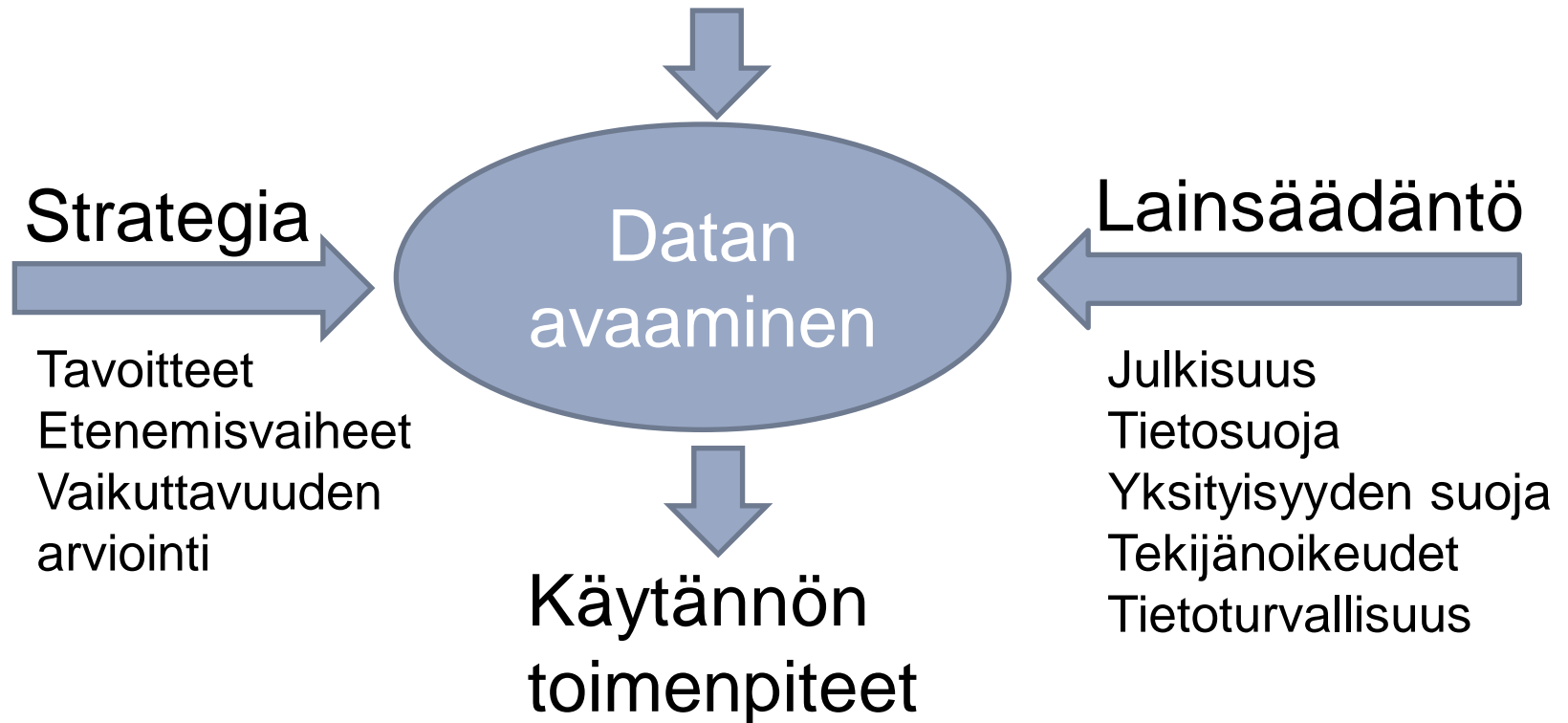
Puretaan tiedon käytön esteitä ja luodaan kannustimia tiedon avaamiselle sekä palvelujen kehittäjäverkostojen ja ekosysteemien työlle.

Datan hallittu avaaminen

Kokonaisarkkitehtuuri

Yhteentoimivuus, tietovarannot, avoimen datan viitearkkitehtuuri
Kokonaistaloudellinen ajattelu

Avoimen tiedon ohjelma 2013-2015

- Käynnistetään VM:n johdolla
 - VM asettaa ohjausryhmän sekä valmistelu- ja koordinoitiryhmän
 - Muodostetaan avoimen tiedon yhteistyöverkosto
 - VM varaa tarvittavat resurssit, organisoii kokonaisuuden ja käynnistää työn.
- Toteutetaan verkostomaisena yhteistyönä
 - Vastuuministeriöt VM, OKM, LVM, TEM
 - Ministeriöt omilla toimialoillaan kokoavina solmuina
 - Valtion virastot ja laitokset, Tekes, kunnat, HRI
 - yliopistot ja tutkimuslaitokset, koulutuslaitokset
 - Kehittäjäyritykset ja –yhteisöt, kansalaisyhteisöt, tutkijayhteisöt

Avoimen tiedon ohjelman organisointi

Tietovarantojen avaamisen periaatteet, ohjaus ja lainsäädäntö (VM ja muut ministeriöt)

- 1) Ministeriöiden ohjaus tietovarantojen kartoituksessa ja yhteistyön koordinointi (VM)
 - 2) Tietovarantojen avaamisen toimeenpanosuunnitelma ministeriöiden kartoitusten ja kehysvalmistelun pohjalta (VM, muut ministeriöt)
 - 3) Tietoluovutusten maksukäytäntöjen muuttaminen linjausten mukaisiksi (ministeriöt kehyspäätösten yhteydessä)
 - 4) Uudistetun PSI-direktiivin toimeenpano Suomessa (VM, OM, ministeriöt toimialallaan)
 - 5) Tietovarantojen avaamiseen ja hyödyntämiseen liittyvien lainsäädännön kehittämistarpeiden selvittäminen tietojen yhteiskäytön ja uudelleenkäytön kannalta (osana tietovarantojen kartoitustyötä)
 - 6) Tietojen laajaan käyttöön ohjaavien kannustimien sisällyttäminen tulohajaukseen (ministeriöt tulohajauksen yhteydessä)
 - 7) Kuntasektorin tietovarantojen ylläpidon ja tietopalvelujen tilanteen selvittäminen (Kuntaliitto ja VM)
- Tavoite: Tietovarantojen avaaminen vaiheittain systemaattisesti, hallitusti ja mahdollisimman nopeasti

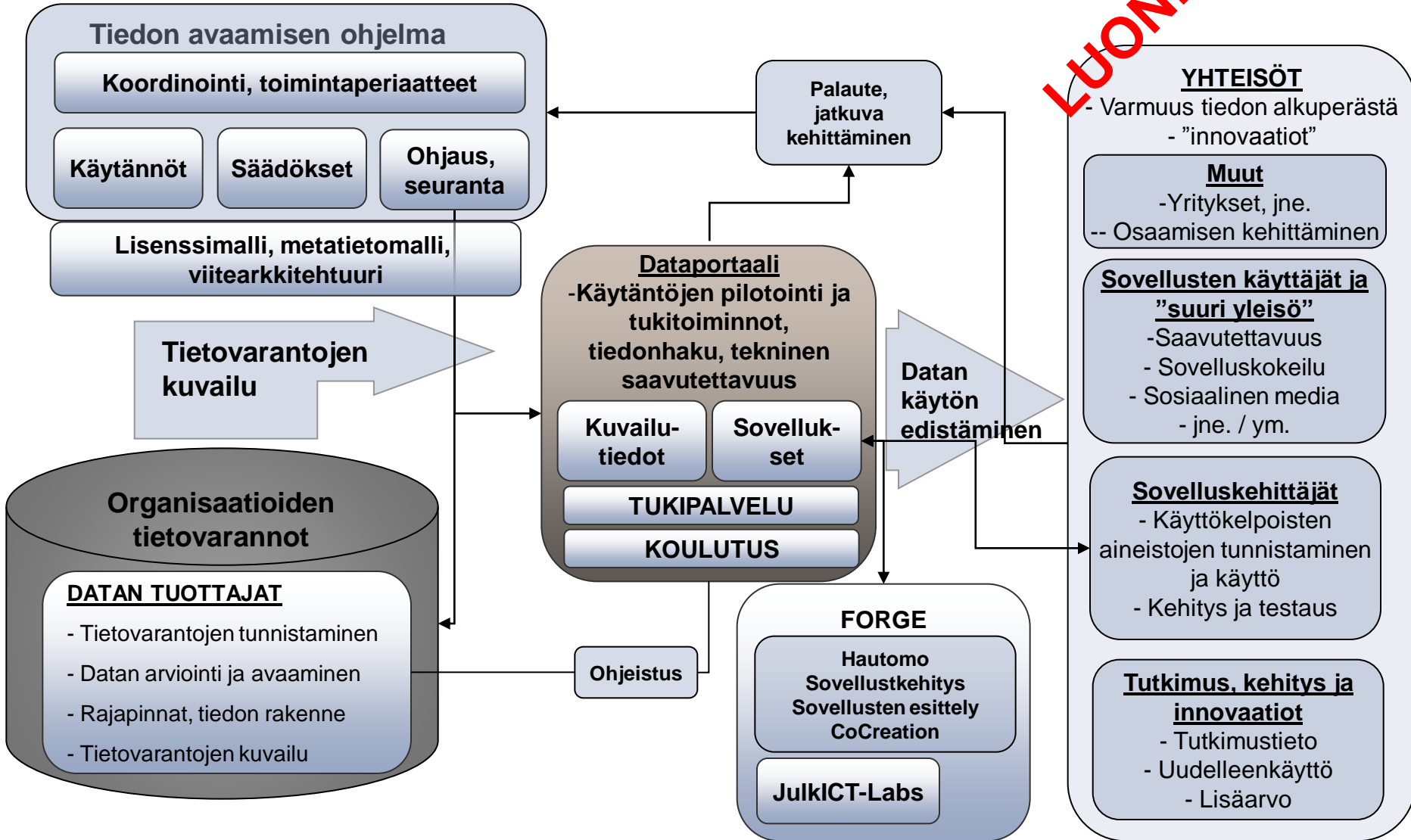

Tietovarantojen avaamisen prosessi (Virastot)

- 1) Tietovarantokartoitukset osana kokonais- ja tietoarkkitehtuurityötä
 - 2) Tietovarantojen sisällön ja laadun arviointi
 - 3) Vaikutusten ja riskien analysointi ja ennakointi
 - 4) Tietoaineistojen kuvailu metatiedoin
 - 5) Rajapintapalvelujen kehittäminen tietovarantoihin tai avaaminen tiedostomuodossa (ohjaus VM, toteutus virastot)
 - 6) Tietoaineistojen kuvailu metatiedoin ja näiden ilmoittaminen yhteiseen dataportaaliin sen valmistuttua
- **Tavoite: Hallittu julkisten tietovarantojen avaaminen ja hyötykäyttöön saaminen**

Avoimen datan palvelu v. 0.9

LUONNOS

Vaikutusten seuranta ja arviointi

Kustannukset virastoille
Vaikutukset yritystoimintaan
Vaikutukset työpaikkoihin

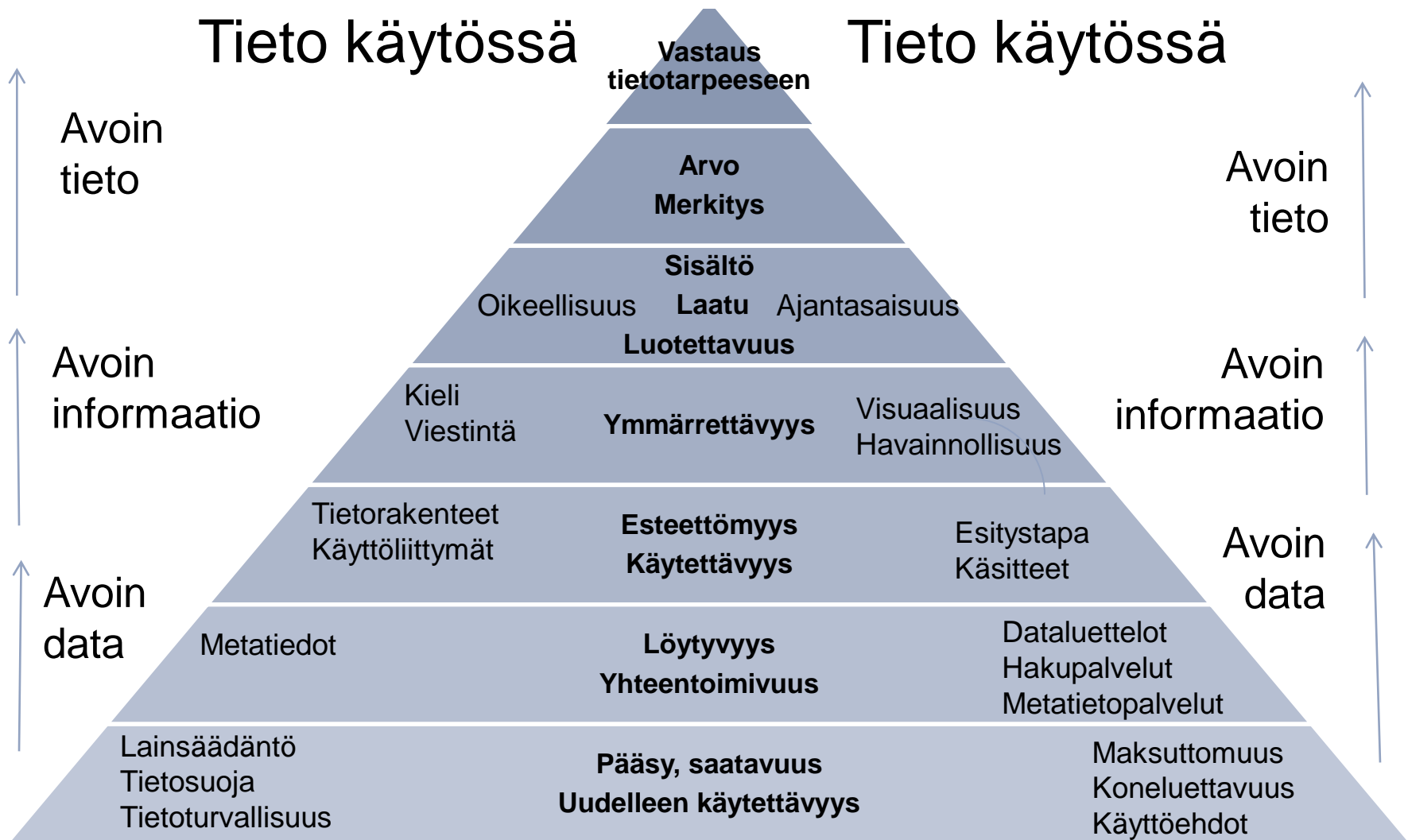
Uudet palvelut
Yhteiskunnallinen keskustelu
Kansalaisten osallistuminen
Päätöksenteon tietopohja

Avatut tietovarannot
(laajuus ja sisältö)
Käyttömäärät
Tietojen laatu

Vaikutukset toimintaan
Vaikutukset henkilöstöön
Vaikutukset päällekkäisyyksiin

Avoimen tiedon edellytykset

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkICT
-toiminto

Kiitos!

Lisätietoja:

http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/02381_avoin_tieto/index.jsp

Avoimen tiedon ohjelma, Anne Kauhanen-Simanainen, VM

Dataportaalia koskevat kysymykset, Mikael Vakkari, VM